

THEMA: Kranten en tijdschriften

LESKAART: Je snapt toch wat ik bedoel

(8.1)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert welke bedoeling een schrijver heeft met een bepaalde krantenkop.

Overige:

- De leerling kan de bedoeling van krantenkoppen weergeven.
- De leerling leert krantenkoppen interpreteren en categoriseren.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie:

De leerling heeft al meerdere keren in opdrachten met het begrip krantenkoppen gewerkt.

Tijdsindicatie:

Ongeveer 1 - 2 uur

Materiaal:

- krant
- groot vel papier (A3)
- lijntjespapier
- pen/potlood
- schaar/lijm

Uitvoering:

Opdrachten: alleen
schriftelijk/doe

Afsluiting: alleen

Keuzeopdr.: samen
doe

VOORBEREIDING

De leerling heeft, naast de standaardmaterialen een krant nodig en een groot vel papier van A3-formaat om een collage mee te kunnen maken.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

Opdracht 1 -

Opdracht 2 Als de leerling niets kan bedenken, probeer dan samen te brainstormen. Bekijk een aantal krantenkoppen en laat de leerling vertellen wat hem/haar opvalt. Waarin lijken de krantenkoppen op elkaar? Zijn ze lang of kort, is het een vraag of een stelling, zijn ze saai of word je nieuwsgierig, zie je veel lidwoorden of weinig, enzovoort?

Opdracht 3 Wellicht is het maken van stapeltjes (categorieën) moeilijk. Eventueel kunt u de leerling daarbij op weg helpen door bij een aantal kopjes te vragen "Wat wil de schrijver met deze kop zeggen?" "Wat bedoelt de schrijver met deze krantenkop?". Op die manier formuleert de leerling dan zelf een aantal categorieën, waarmee de stapeltjes gemaakt kunnen worden.

<i>Opdracht 4</i>	-
<i>Opdracht 5</i>	-
<i>Afsluiting</i>	Eventueel kunt u met de leerling de opdrachten eerst bespreken, voordat hij voor de klas een verhaal gaat schrijven.
<i>Keuzeopdracht 1</i>	Als de leerling niet weet hoe hij dit onderzoekje aan moet pakken, kunt u hem op weg helpen bij het uitvoeren van het onderzoek en het verzamelen van de gegevens van de medeleerlingen (lijst met categorienamen laten maken en aan laten kruisen door klasgenoten). De leerling dient zelf de resultaten te interpreteren en verklaren. Laat de leerling hiervoor eventueel een aantal leerlingen interviewen.

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene Handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten van belang:

<i>Opdracht 1</i>	-
<i>Opdracht 2</i>	<p>Kan de leerling zelfstandig enkele kenmerken van krantenkoppen benoemen?</p> <p>Taalkundige kenmerken kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een kop bevat de essentie van het nieuws • Een kop wordt bij voorkeur niet negatief geformuleerd • Een belangrijk trefwoord staat in de kop • Een kop staat als regel in de tegenwoordige tijd • Een kop bevat bijvoorkeur geen leestekens, tenzij het een citaat is • Een kop begint niet met een voorzetsel. • In koppen worden voorzetsels en voegwoorden weggelaten • Een kop bevat geen samengestelde zin <p>Kenmerken die meer een functie aanduiden kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aandacht trekken • artikel samenvatten • standpunt duidelijk maken <p>NB Er zijn vast nog andere kenmerken te formuleren!</p>
<i>Opdracht 3</i>	<p>Komt de leerling zelf tot categorieaanwijzingen? Het is niet erg als de categorieën elkaar overlappen. Zijn de categorienamen toepasselijk voor de krantenkoppen? Categorieaanwijzingen kunnen betrekking hebben op zowel de taalkundige kenmerken (zoals 'citaat' of 'woordspeling') als ook op de functies van krantenkoppen ('grappig' of 'feiten'). Hierdoor is het dus ook mogelijk dat een krantenkop in twee stapeltjes geplaatst kan worden. Belangrijk is dat de zelfbedachte categorieën goed zijn verwoord en dat de koppen consequent zijn ingedeeld (kan de leerling eventueel argumenten geven?)</p>
<i>Opdracht 4</i>	Lukt het de leerling om nog een extra categorie te bedenken aan de hand van een kop die buiten de reeds gevonden categorieën viel?
<i>Opdracht 5</i>	Kon de leerling een andere soort kop bedenken die eveneens toepasselijk is voor het artikel?
<i>Afsluiting</i>	Geeft de samenvattende tekst de opdracht weer? Begrijpen klasgenoten de samenvatting?
<i>Keuzeopdracht 1</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kon de leerling zelfstandig het onderzoek opzetten? • Is de interpretatie van de onderzoeksgegevens aanvaardbaar? • Is de gegeven verklaring over de uitkomst van het onderzoek aanvaardbaar?